

A Kúria a dr. Nagy Zsolt ügyvéd által képviselt felperesnek a dr. Sz. Szabó Sándor ügyvéd által képviselt I.r. és a dr. Temesvári Zoltán ügyvéd által képviselt II.r. alperes ellen jótállási igény érvényesítése iránt a Szegedi Törvényszéken 6.G.40.130/2012. szám alatt folyamatban volt, és a Szegedi Ítéltábla Gf.I.30.357/2013/6. számú ítéletével befejezett perében, amelybe az I.r. alperes pernyertességének előmozdítása végett beavatkozott a dr. Jakab Tamás ügyvéd által képviselt, a II.r. alperes által előterjesztett felülvizsgálati kérelem folytán megtartott nyilvános tárgyaláson meghozta az alábbi

í t é l e t e t:

A Kúria a jogerős ítélet felülvizsgálati kérelemmel támadott rendelkezéseit hatályában fenntartja.

Kötelezi a II.r. alperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg a felperes részére 500.000 (Ötszázezer) forint, az I.r. alperes részére 250.000 (Kettőszázötvenezer) forint és az I.r. alperesi beavatkozó részére szintén 250.000 (Kettőszázötvenezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

Kötelezi a II.r. alperest, hogy fizessen meg az állam javára, külön felhívásra 3.500.000 (Hárommillió-ötszázezer) forint felülvizsgálati eljárási illetéket.

Ez ellen az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A felperes és az I.r. alperes között 2006. június 19-én vállalkozási és megbízási elemeket tartalmazó szerződés jött létre a felperes gyártelepének fejlesztésére vonatkozó tervezési és projektmenedzsment feladatok elvégzésére. Az elkészült tervek alapján a felperes 2007. április 06-án 79.200.000 forint vállalkozói díj ellenében megrendelte a II.r. alperestől a gyártelepen szükséges út- és külső közműépítési munkák elvégzését azzal, hogy az üzemi út, a parkoló és a tűzoltóút esetében a II.r. alperes javaslatára az építési tervekben foglaltaktól eltérő rétegrend megvalósításában és beton térkőburkolat kialakításában

állapodtak meg.

Az építési munkát a II.r. alperes 2007. augusztus 10-én készre jelentette, és augusztus 15-én az átadás-átvételre is sor került. Az elvégzett munkákra a II.r. alperes 60 hónap jótállást vállalt.

Az átvételt követően az útburkolat a közművek nyomvonalánál jelentősebb, másutt pedig kisebb mértékben megsüllyedt, a térkő több helyen eltöredezett. A II.r. alperes írásbeli felhívás ellenére is elzárkózott a hibák kijavításától.

A felperes módosított keresetében elsődlegesen az I.r. alperest a tervezési, a II.r. alperest pedig a kivitelezési hibák kijavítására, míg másodlagosan az alpereseket egyetemlegesen 36.000.000 forint javítási költség megfizetésére kérte kötelezni. Azzal érvelt, hogy az útburkolat az alperesek hibás teljesítése miatt süllyedt meg.

Az alperesek érdemi ellenkérelme a kereset elutasítására irányult.

A bíróság jogerős ítéletében a II.r. alperest az út- és parkolóépítési munka hibáinak a beszerzett szakvéleményekben foglaltak szerinti kijavítására kötelezte, ezt meghaladóan a keresetet elutasította.

A jogerős ítélet indokolása szerint a II.r. alperes nem az I.r. alperes által készített tervek alapján, hanem azoktól eltérően végezte el az út- és közműépítési munkát, az útburkolat megsüllyedése tehát nem a tervező I.r. alperes esetleges szerződésszegése folytán következett be. Az I.r. alperes ezért kijavításra nem kötelezhető. A II.r. alperes viszont nem tudta kimenteni magát az őt terhelő jótállási helytállási kötelezettség alól. Az építési munkát ugyanis a II.r. alperes a tervektől eltérően végezte el, így tervhibára nem hivatkozhat és a megrendelő felperes sem követett el olyan mulasztást, amely közrehatott volna a hibás teljesítés bekövetkezésében. Az esetleges tervhibát a II.r. alperesnek egyébként is fel kellett volna ismernie, a megrendelővel szemben pedig a vállalkozás eredményességét veszélyeztető körülmények kapcsán értesítési, figyelmeztetési kötelezettség terhelte.

Mindezekre tekintettel a felperes a másodfokú bíróság megállapítása szerint megalapozottan tartott igényt a jótállásra kötelezett II.r. alperessel szemben a hibák kijavítására. Az elsődleges kereset teljesítésére figyelemmel pedig a másodlagos, a javítási költség megfizetése iránti kereseti kérelem érdemi elbírálására nem kerülhetett sor.

A jogerős ítélet őt marasztaló rendelkezésével szemben - annak

hatályon kívül helyezése, és elsődlegesen az elsőfokú ítélet megváltoztatása és a kereset elutasítása, másodlagosan pedig az első- vagy a másodfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítása iránt - a II.r. alperes élt felülvizsgálati kérelemmel.

Kifejtette, hogy a jogerős ítélet sérti a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (Ptk.) 316. § (1) bekezdését és 392. § (3) bekezdését, a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (Pp) 213. § (1) bekezdését és 215. §-át, valamint az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény (Étv.) 38/B. §-át.

Érvelése szerint az útburkolat megsüllyedése nem az ő, hanem a tervezési és beruházás-lebonyolítói tevékenységet vállaló I.r. alperes hibájából következett be, az I.r. alperes ugyanis nem készített megfelelő terveket, nem vizsgálta az útpálya forgalmi terhelését, a tengelyterhelést, a talajmechanikai adatokat, az altalaj teherbírását és a víztelenítés kérdését. Ő maga az I.r. alperes által készített, a rendelkezésére bocsátott hibás, hiányos tervek alapján, az I.r. alperes tervezői művezetése mellett végezte a munkáját, az őt mint kivitelezőt terhelő értesítési, figyelmeztetési kötelezettségének pedig maradéktalanul eleget tett. Megjegyezte, hogy az altalaj alkalmatlanságát nem ismerhette fel, így ezzel összefüggésben a figyelmeztetési kötelezettségének megsértése sem állapítható meg.

Arra is hivatkozott, hogy a felperes a teljesítését a szerződésszegésről tudva fogadta el, a tervektől eltérő, új rétegrendű pályaszerkezetre ugyanis éppen a felperes kérésére, költségcsökkentés céljából tett javaslatot. Hibás teljesítésből eredő igényeket ezért a felperes vele szemben nem érvényesíthet.

Végül kifejtette, hogy a bíróság túlterjeszkedett a felperes keresetén, a felperes ugyanis vele szemben nem jótállási, hanem szavatossági igényt érvényesített.

A felperes felülvizsgálati ellenkérelme a jogerős ítélet hatályában való fenntartására irányult.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

A Kúria a felülvizsgálati eljárás eredményeként megállapította, hogy a jogerős ítélet a felülvizsgálati kérelemben megjelölt okból nem jogsabálysértő.

A másodfokú bíróság jogerős ítéletével teljes egészében elutasította az I.r. alperessel szembeni keresetet. A felperes a jogerős ítélettel szemben nem élt felülvizsgálati kérelemmel, a

II.r. alperes pedig az I.r. alperest érintő rendelkezés ellen a Pp. 270. § (2) bekezdése értelmében felülvizsgálati kérelem előterjesztésére nem jogosult. A jogerős ítélet e rendelkezésének felülvizsgálatára, az I.r. alperes szavatossági helytállási kötelezettségének vizsgálatára ezért a jelen eljárásban nem kerülhetett sor.

Hibás teljesítés a Ptk. 305. § (1) bekezdése szerint akkor következik be, ha a visszterhes szerződés alapján szolgáltatott dolog a teljesítés időpontjában nem felel meg a jogszabályban, vagy a szerződésben meghatározott tulajdonságoknak. A hibás teljesítés alapvető jogkövetkezményei a kellékszavatosság és a kártérítés, a jogosult azonban, ha ennek feltételei fennállnak, a hibás teljesítés miatt jótállási vagy kötbérigényt is érvényesíthet.

A II.r. alperest az elkészült műre a közte és a felperes között 2007. április 06-án létrejött vállalkozási szerződés alapján nem vitásan 60 hónap jótállás terhelte. A felperes pedig - a keresetleveléből egyértelműen kitűnően - a hibás teljesítés miatt jótállási igényt kívánt a II.r. alperessel szemben érvényesíteni. A kellékszavatosság szabályaira a felperes a II.r. alperes elleni keresete körében a per során kizárólag a választott jótállási jog megjelölése kapcsán hivatkozott. A szerződésben ugyanis a felek a felperes által érvényesíthető jótállási jogokat kifejezetten nem határozták meg, ezért a kellékszavatossági jogok helyettesítődtek be, és határozták meg a jótállási igény tartalmát (1/2012. (VI.21.) PK vélemény 15. pont, Vékás Lajos: A fogyasztói adásvételről szóló EK-Irányelv és átültetése a magyar polgári jogba. Magyar Jog 2000/11., 646-660. old.). A másodfokú bíróság tehát nem sértette meg a Pp. 215. §-át, amikor a II.r. alperessel szembeni igény elbírálása során a jótállás szabályait alkalmazta.

A jótállás a szerződés hibátlan teljesítéséért vállalt objektív, a szavatossághoz képest szigorúbb helytállási kötelezettség. Objektív jellegéből fakadóan a jótállási helytállást nem érinti az, hogy a szolgáltatás hibáját a kötelezett magatartása vagy mulasztása, illetőleg attól független körülmények idézték-e elő. A helytállás alól ezért a kötelezett nem mentheti ki magát annak bizonyításával, hogy a hibátlan teljesítés érdekében úgy járt el, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható, vagyis hogy a hibás teljesítés neki nem róható fel. A jótállási helytállás szigorú volta pedig abban nyilvánul meg, hogy a jótállási idő alatt észlelt és a kötelezettel megfelelően közölt, a jótállással védett vagyoni érdek körébe tartozó, köznap értelemben vett meghibásodás, hibajelenség fennállása esetében azt kell vélelmezni, hogy hibás teljesítés történt. Ez azt jelenti, hogy a helytállási kötelezettség alóli mentesülés érdekében a kötelezettet terheli annak bizonyítása, hogy szolgáltatása a teljesítés időpontjában rendelkezett a szerződésben meghatározott és a törvényes tulajdonságokkal, vagyis a hiba oka a

teljesítést követően keletkezett.

A szerződéses szolgáltatás minőségével szemben - a szerződő felek eltérő megállapodása, illetve külön jogszabály más előírása hiányában - általánosan érvényesülő törvényi követelmény (Ptk. 277. § (1) bekezdés a) és b) pont), hogy a szolgáltatás alkalmas legyen a rendeltetése szerinti, tehát az ilyen szolgáltatások esetében általánosan megszokott céljának betöltésére, és rendelkezzen az azonos fajtájú szolgáltatások szokásos, elvárható minőségével. A II.r. alperes által vállalt útépítési munka esetében ez a követelmény akkor teljesült volna, ha az elkészült út a közlekedési célú használatra folyamatosan, tartósan alkalmasnak bizonyul, minősége pedig megfelel az új utak elvárható minőségének. Az útburkolat azonban az átadás-átvételt követően rövid idő elteltével nem vitásan több helyen megsüllyedt, a térkő pedig eltöredezett. A perben keletkezett bizonyítékok alapján ugyanakkor nem állapítható meg, hogy e meghibásodások oka a II.r. alperes teljesítését követően keletkezett volna. A II.r. alperes szolgáltatása tehát a teljesítéskor nem rendelkezett a törvényes kellékekkel.

A per adatai nem támasztják alá azt sem, hogy a laikus megrendelőnek minősülő felperesnek a közte és a II.r. alperes között létrejött vállalkozási szerződés megkötésekor az I.r. alperes által készített eredeti tervek, a II.r. alperes tájékoztatása vagy az eset egyéb körülményei alapján fel kellett volna ismernie, hogy a II.r. alperes által javasolt pályaszerkezettel megvalósuló út hibás lesz.

Mindezekre tekintettel jogszabálysértés nélkül következtetett a bíróság arra, hogy a II.r. alperes a vállalkozási szerződést hibásan teljesítette.

Alaptalanul hivatkozott a II.r. alperes arra is, hogy a felperes a Ptk. 316. § (1) bekezdése alapján lemondott a hibás teljesítésből eredő jogairól. Ez ugyanis az adott esetben akkor következett volna be, ha az útburkolat megsüllyedése és a térkő töredezése még az átadás-átvételt megelőzően jelentkezik, és a felperes az utat e hibák ismeretében veszi át jogfenntartás nélkül. Az út hibáit azonban a felek a rendelkezésre álló adatok szerint csak az átadást követően észlelték, a Ptk. 316. § (1) bekezdésének alkalmazása ezért fel sem merülhet.

A felülvizsgálati kérelemben megjelölt indokok alapján a II.r. alperes mindezek értelmében a jótállási helytállás alól nem mentesülhet. A jótállási kötelezettség teljesítésével és a szerződésszerű állapot megteremtésével kapcsolatos költségek pedig a Ptk. 248. § (5) bekezdése folytán alkalmazandó Ptk. 309. § (1) bekezdése alapján a II.r. alperest terhelik.

A kifejtettek értelmében a Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta, és a II.r. alperest a Pp. 78. § (1) bekezdése szerint a felperes, míg a Pp. 80. § (2) bekezdése alapján az I.r. alperes és az I.r. alperesi beavatkozó felülvizsgálati eljárási költségének megfizetésére kötelezte.

Az illetékeljegyzési joga folytán le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket a 6/1986.(VI.26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése értelmében a II.r. alperes köteles az állam javára, felhívásra megfizetni.

Budapest, 2015. április 23.

Dr. Bartal Géza s.k. a tanács elnöke, Dr. Farkas Attila s.k. előadó bíró, Dr. Simonné Dr. Gombos Katalin s.k. bíró